

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Департамент охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації**

МАТЕРІАЛИ
**VIII Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю
«Полтавські дні громадського
здоров'я»
30 травня 2025 року**



**ПОЛТАВА
2025**

що рівень забезпечення кадрами, автотранспортом та медичними виробами дозволяє забезпечити виконання завдань з надання населенню міста екстреної медичної допомоги. При цьому рівень забезпечення засобами зв'язку та автоматизованими системами управління є вкрай недостатнім, що ускладнює ефективну роботу бригад швидкої медичної допомоги та вимагає рішення даного питання.

ВПЛИВ ВІЙНИ НА СТАН ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ У ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ: ВИКЛИКИ ДЛЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

Колінько Д.М.¹, Левков А.А.¹

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,
Полтава, Україна

Вступ

Повномасштабна війна в Україні, що триває з 2022 року, спричинила значний вплив на стан здоров'я українців, особливо в аспектах пов'язаних з опорно-руховим апаратом (ОРА). Фізичні травми, обмеження рухової активності, погіршення доступу до медичних послуг та зокрема стрес стали основними чинниками проблем з ОРА, особливо вразливими є літні люди, внутрішньо переміщені особи (ВПО) та мешканці прифронтових територій. Нестача спеціалізованої допомоги та реабілітації призводить до зростання хронічних захворювань та інвалідності.

Мета

Проаналізувати основні зміни у стані опорно-рухового апарату серед цивільного населення України в умовах воєнного стану.

Методи та матеріали

- Статистичні звіти МОЗ України (2013-2023 рр.),
- Аналітичні огляди міжнародних організацій (ВОЗ, ILO, UNHCR),
- Дослідження ДУ «Український Державний НДІ медико-соціальних проблем інвалідності»,

- **Метод:** описовий аналіз, порівняльне дослідження до- та післявоєнного періоду.

Результати досліджень

- **Травматизм.** Зокрема у зоні бойових дій, за період 2022-2023 рр., значно зросла кількість переломів, вивихів, ампутацій та інших ушкоджень ОРА.
- **Інвалідність.** У порівнянні з 2013 роком кількість випадків інвалідності у людей похилого віку внаслідок захворювань ОРА (остеоартроз, остеопороз, ревматоїдний артрит) зросла у 2,8 раза.
- **Фізична неактивність.** Через перебування у тимчасових укриттях, обмеження пересування, стрес та втрату домівок зменшився рівень фізичної активності, що сприяє м'язовій слабкості та обмеженню рухливості.
- **Обмеження доступу до медичної допомоги.** Значна кількість лікарень пошкоджена або зруйнована, порушено логістику доставки ліків і реабілітаційного обладнання.
- **Психологічні фактори.** Психоемоційний стрес посилює напругу в м'язах, спазми, хронічний біль, що також впливає на функціонування ОРА.
- **Недостатня кількість фахівців.** Значний кадровий дефіцит реабілітологів, ортопедів, фізичних терапевтів у прифронтових зонах.

Висновки

Війна створила сприятливі умови для посилення розвитку проблем з опорно-руховим апаратом серед населення України. У зв'язку з цим система громадського здоров'я повинна:

- Створити телемедичні сервіси для дистанційної підтримки;
- Забезпечити ранній скринінг порушень ОРА серед постраждалих;
- Проводити освітні кампанії щодо профілактики гіподинамії;
- Розгорнути мобільні медичні бригади з фізичної терапії та реабілітації;
- Залучити волонтерів та міжнародні організації до забезпечення населення засобами реабілітації;

Комплексна реабілітаційна політика маж стати пріоритетом для системи громадського здоров'я в умовах тривалого конфлікту та післявоєнного відновлення.

Джерела

1. Безпека і здоров'я на роботі у воєнний та післявоєнний час. Досвід України в умовах російської агресії. URL :
https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/@europe/@ro-geneva/@sro-budapest/documents/genericdocument/wcms_856143.pdf
2. Тенденції інвалідності українців похилого віку в умовах війни: 10-річне ретроспективне дослідження URL:
<https://ndimspi.gov.ua/tendentsii-invalidnosti-ukraintsiv-pokhyloho-viku-v-umovakh-viyny-10-richne-retrospektyvne-doslidzhennia/>
3. Психолого-психіатричні наслідки воєнного часу / за ред. професора В. В. Огоренко. Дніпро: Ліра, 2023. 312 с. URL:
<https://repo.dma.dp.ua/8384/1/%D0%9F%D0%A1%D0%98%D0%A5%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%9E-%D0%9F%D0%A1%D0%98%D0%A5%D0%86%D0%90%D0%A2%D0%A0%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%86-%D0%9D%D0%90%D0%A1%D0%9B%D0%86%D0%94%D0%9A%D0%98-%D0%92%D0%9E%D0%84%D0%9D%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%9E-%D0%A7%D0%90%D0%A1%D0%A3%20%286%29.pdf>
4. Реабілітація як невід'ємний чинник відновлення цивільних та військових URL
https://www.researchgate.net/publication/370319873_REABILITACIA_AK_NEVI_D'EMNIJ_CINNIK_VIDNOVLENNIA_CIVILNIH_TA_VIJSKOVIH
5. Щорічний звіт про стан здоров'я населення України та епідемічну ситуацію за 2023 рік URL:
<https://moz.gov.ua/storage/uploads/386da5b2-66ed-4e85-932c-d9828ba76a7a/%D0%A9%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B>